

icy expression' (*Dead Man's Footsteps*, p. 250); 'waspish brown eyes of hers' (*Dead Man's Footsteps*, p. 161); *struggling under her lazer stare*' (*Dead Man's Footsteps*, p. 162). Цікаво зазначити, що спектр образності наведених епітетів є дуже різноманітним: вони ґрунтуються і на природних явищах, і характерних рисах тварин, і ознаках технічних приладів.

Коментуючи вербалізацію концепту ЖЕРТВА-ДЕТЕКТИВ відзначимо, що автор залучає такі стилістичні прийоми: номінативні речення, епіфора, порівняння, паралелізм, парцеляція. Їх ми спостерігаємо у наступному уривку: *'She paused and stared around in the darkness of the trees. A rabbit was watching her. A crow. There was sudden complete silence as the chatter of the birds stopped. As the water stopped. It felt as if the whole animal kingdom was watching her* (*Sweet Heart*, p. 94-95). Відчуття героїні передаються за допомогою, перш за все, ритму тексту (різкість якого створюється номінативними реченнями та парцеляцією, одноманітність та чіткість – епіфорою та паралельними конструкціями), а також порівнянням. Автор передає сигнали, що героїня отримує не тільки від зорових рецепторів, але й від слухових. У містичних детективах для вербалізації емоційного стану ЖЕРТВИ-ДЕТЕКТИВА П. Джеймс використовує метафору: *'Wisps of dry ice were curling through her veins'*. В основі стилістичного прийому знов натрапляємо на образ природного явища, при чому того самого явища – льоду – що слугувало базовим образом епітета у детективі-трилері.

В результаті проведення дослідження, ми дійшли **висновку**, що для вербалізації ключових концептів (ДЕТЕКТИВ та ЖЕРТВА-ДЕТЕКТИВ) Пітер Джеймс залучає увесь спектр стилістичних прийомів (від графічного та фонетичного рівня до інтертекстуального), образність яких охоплює найрізноманітніші сфери людського життя (від природних явищ до технічних розробок); важливою рисою творів письменника є прагнення апелювати не лише до зорових, а й до слухових рецепторів читача (через інтермедіальні алузії та ритм тексту).

Перспективою дослідження вважаємо залучення до досліджуваного матеріалу квантитативних методів лінгвістики.

Література

- Аргунова Н. Д. Дискурс. *Лингвистический энциклопедический словарь* / Гл. ред. В. Н. Ярцева. М.: Сов.энциклопедия, 1990. С. 136-137.
- Жеребило Т. В. Методы лингвистического исследования и описания языка, обусловленные функционально-стилистическим инвариантом. 2007. URL: http://gerebilo.ucoz.ru/load/stati_v_sbornikakh_i_zhurnalakh/stati_v_regionalnykh_izdaniyakh/t_v_zherebilo_metody_lingvisticheskogo_issledovaniya_i_opisanija_jazyka_obuslovlennye_funkcionalno_stilisticheskim_invariantom/28-1-0-515 (дата звернення 15.10.2018).
- Карасик В. И. Языковой круг : личность, концепты, дискурс. Волгоград : Перемена, 2002. 477 с.
- Калюжная А. Б. Ключевые концепты англоязычного детективного дискурса. *Вісник ХНУ ім. В. Н. Каразіна. Іноземна філологія*. Харків, 2016. Вип. 83. С. 79-86.
- Стилистика английского языка / А. Н. Мороховский и др. Киев : «Вища школа», 1984. 248 с.
- James P. *Dead Man's Footsteps*. Pan, 2014. 592 p.
- James P. *Dead Simple*. Pan, 2014. 480 p.
- James P. *Not Dead Enough*. Pan, 2014. 640 p.
- James P. *Sweet Heart*. Orion Publishing group, 2005. 335 p.

(Матеріал надійшов до редакції 7.09.18. Прийнято до друку 25.09.18)

УДК: 811.112.2'42:82-1:82-93

DOI: <https://doi.org/10.26661/2414-1135/2018-74-04>

ВАПРОВ С. Ю.

(Запорізький національний університет)

КАРНАВАЛЬНІ ВИТОКИ ДИТЯЧОГО ПОЕТИЧНОГО ДИСКУРСУ (НА МАТЕРІАЛІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ)

Стаття торкається стилістичних особливостей дитячої поезії та її карнавальних витоків. Аналізується карнавал як «сміхова культура», його зв'язок з дитячим фольклором, мовні характеристики дитячої карнавальної поезії. Розглянуто дослідження авторського карнавального дискурсу Ю. Крістєвої, Н. В. Дусіної, В. Г. Пожидаєвої, визначено підходи до вивчення карнавальної естетики творів Ф. Рабле, Е. Т. А. Гофмана, Ф. Достоевського, Ф. Дюрренматта. Згідно з

Ю. Крістевою, карнавальному дискурсу притаманні поліфонічність та діалогічність. Н. В. Дусіна і В. Г. Пожидаєва досліджують трансформовані мотиви та образи римського карнавалу.

Вчені підкреслюють, що розуміння карнавалу змінюється залежно від епохи, літературних традицій, індивідуально-авторської концепції. Охарактеризовано основні когнітивні параметри карнавального дискурсу, як то: матеріально-тілесний низ, порушення онтологічних та причинно-наслідкових норм, абсурдність. Основні принципи карнавалізації дійсності, а саме порушення бінарних опозицій, викручена логіка, алогічність, яка подекуди переходить в абсурдність поетичного мовлення, поширюються на дитячу лінгвокультуру.

Встановлено, що дитяча карнавальна культура постає своєрідним антиподом культурі дорослих. Домінуючими в дитячій поезії є референційні сфери «тіло» та «їжа». На карнавальне дійство вказують назви персонажів, які містять у своїй морфемній структурі словотворчі форманти, що характеризують незграбність одних персонажів та карнавальне свавілля інших.

Дитячі вірші класифікуються на три види: 1) римований вірш з переносом рими в іншу строфу, 2) римований вірш з акрофонічною перебудовою, 3) жартівливий чотиривірш. За жанровою приналежністю вірші розподіляються на лічилки, дражнилки, страшилки та авторську поезію.

Спільним для них є безкінечний ланцюг римованих морфем та лексем, що не несуть на ніякого змістовного навантаження. Проте елементарні віршовані форми сприяють створенню комічного ефекту та карнавальної атмосфери. На лексичному рівні цьому сприяють фонетико-орфографічні каламбури, пейоративна лексика, а також лексика на позначення геніталій та пов'язаних з ними фізіологічних процесів, оксюмори та словосполучення з оказіональними синтагматичними зв'язками. Фамільярно-площадкова мова виступає як основний елемент фонетико-синтаксичної будови дитячих віршів і реалізується у використанні пейоративної та інвективної лексики.

Ключові слова: сміхова культура, карнавал, фольклор, пейоративність, абсурд.

Vapirov S. Carnival roots of the child folk discourse (as exemplified in the German language). The article is devoted to the child rhymes features represented for the first time from the point of carnival worldview reflected through specific kind of poetics – the Carnival poetics. The analysis of special literature, devoted to the problem of carnival science proved the absence of a common opinion among scientists in terms of solving this problem.

There are considered the works of the modern philologists Yu. Kristeva, N. B. Dusina, W.°Pozhidayeva, who explore an author's carnival discourse; there are defined approaches to the carnival aesthetics of fiction and determined, the children carnival culture is a particular antipode to the adult culture.

It characterizes the main parameters of carnival discourse, for example: a material and physical bottom, an interruption of binary oppositions, a familiar parole. The last parameter is the main element of phonetic-syntactic structure of children verses and is realized in the using of the pejorative and invective lexica.

It is founded out, the children verses are divide in three sorts: 1) rhyming verse with transferring rhyme to another stanza, 2) rhyming verse with acrophobic restructuring, 3) comic stanza. Common to them is an endless chain of rhymed morphemes and lexemes that do not have any meaning. Events are depicted as absurd, they are saturated with alogisms, there are violations of ontological and cause-effect norms.

The factual material, that has been analyzed, proves fully the hypothesis of carnival origin and the carnival nature of folk German fairy tales. It is identified, that the stylistics of fairy tales contributes to implementation of comic modality and is aimed at the creation of carnival atmosphere in a literary work. The linguistic means of all language levels contribute to this process – beginning with lexical, word-formative, phraseological if this is about the elements of language game and ending with textual and logic-situational level. On the text level there are various stylistic marks, for example epithet, antithesis, comparison and so on, the application of which creates the incongruity in child rhymes.

Key words: carnival, child rhymes, folk, pejorative, absurd.

Теорія карнавалу бере свій початок від праць всесвітньовідомого російського літературознавця М. М. Бахтіна. Карнавал розглядається як порушення онтологічних та причинно-наслідкових закономірностей будови реального світу, де домінує матеріально-тілесне аспекту людського буття [Бахтін 2010]. Теорія карнавалу – це «перевертання смислу бінарних опозицій», коли блазень стає королем, слабкий сильним тощо. Треба сказати, що незважаючи на свій відносно молодий вік, карнавалістика завоювала прихильність багатьох наук, таких як філософія, психологія («психологія несвідомого»), культурологія (карнавал як народна сміхова культура), літературознавство (літературні розшуки творчості Ф. Рабле).

Останнім часом теорія карнавалу потрапляє у сферу інтересів дискурсознавства, що обумовлює **актуальність** презентованої статті.

Предметом презентованого дослідження є лінгвостилістичні особливості дитячої карнавальної поезії на матеріалі сучасної німецької мови.

Матеріалом статті слугували тексти дитячих віршів, авторами яких є як самі діти, так і дитячі письменники; тексти були селектовані з Інтернет-сайтів для дітей, наприклад: <https://wortwuchs.net/kinderreime/>.

Мета роботи полягає у дослідженні карнавальної стилістики німецькомовної дитячої поезії. Відповідно до поставленої мети увага зосереджена на вирішенні таких **завдань**: визначити поняття «карнавал» у тісному взаємозв'язку культурології, літературознавства та

мовознавства; охарактеризувати стильові засоби карнавального дискурсу; визначити і проаналізувати набір лінгвостилістичних засобів, які приймають участь у карнавальному аранжуванні дитячої поезії.

Про карнавальний дискурс пише Ю. Кристева, спираючись на праці М. М. Бахтіна «Проблеми поетики Достоевського» і «Творчість Франсуа Рабле та народна культура середньовіччя і Ренесанса». У запропонованій Ю. Кристевою типології карнавальний / діалогічний дискурс протиставляється монологічному: «Це дискурс - 1) карнавалу; 2) меніпеї; 3) роману (поліфонічного)» [Кристева 1995, с. 127].

Н. В. Дусіна торкається кола питань сміхової літератури у широкому соціокультурному просторі словесних та несловесних форм. Її увагу привертає новела Е. Т. А. Гофмана «Принцеса Брамбіла», що є яскравим прикладом того, як сюжети, мотиви та образи римського карнавалу, «комедії масок» К. Гоцци трансформуються у казковій прозі зрілого німецького романтизму і створюють принципово нову карнавальну реальність, яка стає у новелі Гофмана предметом не тільки художнього, але й філософсько-естетичного осмислення [Дусіна 2014, с. 58]. Крім того, авторка зазначає, що ця карнавальна реальність має свій особистий дискурс. Підвищення зацікавленості темою карнавалу та дослідженнями М. Бахтіна зумовлюється приходом у другій половині минулого століття епохи постмодернізму з характерними для неї карнавалізацією та хаотизацією світу, порушенням ієрархій та сталих структур [Манн 1995, с. 156].

В. Г. Пожидаєва, досліджуючи у своїй дисертації особливості розвитку карнавальних мотивів у творчості Ф. Дюрренматта, пов'язує його комедії з балаганим театром, який, у свою чергу, ґрунтується на використанні пародії та сарказму [Пожидаєва 2007, с. 14]. Творчість Дюрренматта вона представляє з точки зору реалізації карнавального світобачення, що знаходить своє втілення в карнавальному дискурсі.

Зазначимо, що карнавал як народна сміхова культура охоплює представників усіх суспільних верств та соціальних прошарків, у тому числі дітей. Можна припустити наявність у комунікативному просторі дитячого карнавального дискурсу (ДКД), який бере свій початок від народних карнавальних традицій. Карнавал у всіх своїх проявах виступає як інструмент, який найбільш підходить для тих, хто намагається зайняти позицію непокірності по відношенню до влади тощо» [Пропп 1997, с. 172].

Продукуючи жартівливі вірші, діти протиставляють себе світу дорослих, намагаються показати себе більш самостійними, кмітливими, винахідливими. Сміхова субкультура дітей характеризується викрученою логікою та зображенням «дорослого» світу, «поставленого догори ногами». Інакше кажучи: *чим безглуздіше, тим веселіше*. Якщо речі набувають правильного вигляду та починають відповідати нормам, жарт втрачає свій сенс, а карнавальний ефект нівелюється.

Карнавальний характер дитячих творів проявляється по-різному. Карнавалізації зазнають думки, ідеї, що не могло не вплинути на виникнення карнавальних форм у мові та мовленні. А отже, треба розмежовувати концептуальні та мовні ознаки карнавалу. Типовою ознакою дитячої мови взагалі та дитячої фольклорної поезії зокрема є рефенційна співвіднесеність з такими сферами людського буття, як тіло та їжа. Про домінування мотиву матеріально-тілесного низу неодноразово писав сам М. М. Бахтін [Бахтін 2010, с. 217].

Висловлюючись мовою карнавалу, дитячі вірші перекликаються з так званим «анальним еротизмом» [Борев 1970, с. 242.], що проявляється у частотному використанні в дитячих лічилках, дражнилках таких лексем, як *Pisse, pissen, scheißen* тощо:

*«Drei Polizisten
Pissten in die Kisten
Einer pisst vorbei
Du bist frei»*

*«Es war einmal ein Mann
Der hieß Bimbam
Bimbamhießer
In die Hosenschlisser
Putzt sie wieder aus
Und du bist raus.»*

Треба брати до уваги, що «правда» дитячої поезії має вуличне коріння. Вона є, на погляд дорослої людини, не зовсім порядною, ввічливою, вихованою. Дитяча поезія, особливо її фольклорний різновид, є своєрідним протестом проти конвенціональних норм дорослого світу. Це й розважає дітей і наближає їх поетичні твори до карнавального дискурсу. Серед усіх словесних творів дитячої творчості лічилки належать до тих, що супроводжують життя дитини від 3-х до 12-ти років.

До мовних ознак належать діалогічність, лексична пейоративність/інвективність, елементи мовної гри. Використовуються такі атрибути мови, як літери, звуки, словоформи, значення слів з одного боку та поетичні форми, текстові структури з іншого. «Свавілля» алфавіту та елементарні віршовані форми є запорукою комічного ефекту; до них додаються оказіональні варіації в лексичній та синтаксичній семантиці. Це можна побачити у найбільш показових типах дитячих фольклорних творів, як то: 1) римований вірш з переносом рими в іншу строфу (*Kettenreime*), 2) римований вірш з акрофонічною перебудовою (*Schüttelreime*), 3) жартівливий чотиривірш (*Klapphornvers*).

Перший різновид будується на принципі повтору слова або його частини у наступній строфі: *Ein-zwei-drei, alt ist nicht neu, neu ist nicht alt, warum ist nicht kalt, kalt ist nicht warm, reich ist nicht arm*. Якщо карнавальному дискурсу у традиційному сенсі притаманне порушення логіки («логіка навиворіт»), то у наведених прикладах вона взагалі відсутня. Тут має значення тільки форма, яка представлена як безкінечний ланцюг римованих морфем та лексем, що й викликає сміхову реакцію дитини. Такі віршовані форми виглядають абсурдними і виконують суто розважальну функцію, а значить опосередковано належать до карнавальних елементів.

У другому різновиді лексична семантика має також другорядне значення; на перший план висуваються фонематичні засоби. Йдеться про варіації приголосними: *Ich freue mich auf morgen sehr, da hab ich keine Sorgen mehr*.

Крім дитячих фольклорних творів є численні приклади авторської поезії для дітей, де спостерігаємо елементи карнавалу. Так, вірш «Салат для горобців» ("Spatzensalat") вражає набором фонематичних засобів створення комічного ефекту:

*Auf dem Kirschbaum Schmiroschmatzki
Saß ein Spatzmitseinem Schatzki,
Spuckt die Kerneklipokleini
Auf die Wäscheander Leini.
Schrie die Bäuerin Bulowatzki:
„Fort, ihr Tiroteufelsbratzki!“
Schrie die Bauer Wirowenski:
„Wo sind meine Kirschokenski?
Fladarupfki! Halsumdrahtski!
Hol der Henker alle Spatzki!“*

У цьому вірші розповідається про пару горобців, що заплювали вишневими кісточками вивішену білизну. Погрозами та лайками власниця хоче їх прогнати. Її мовлення підпадає під категорію фамільярно-площадкової мови, для якої характерне досить часте вживання лайливих слів і цілих лайливих виразів, інколи досить довгих і складних. Проглядається зв'язок вірша з балаганним театром середньовіччя.

Фамільярно-площадкова мова виступає тим резервуаром, де нагромаджувалися різні мовні явища, заборонені і витиснені з офіційного мовного спілкування [Бахтин 2010, с. 118]. Комічність ситуації, яка супроводжується їдким сарказмом автора, передається на акустичному рівні через фонематичну гру приголосними та голосними: *-schmatzki, -atzki, -watzki, -bratzki, -enski, -kenski, -rupfki, -dratski*. За винятком римованої пари "kleini"/ "Leini" фонема "ki" утворює кінцеву риму.

Звертають на себе увагу найменування персонажів вірша. Забруднені під час їжі горобці "Dreckspatzen" позначаються відповідно ситуації лексемою *Schmiroschmatzki*, яка походить від дієслів *schmieren* та *schmatzen*, а кісточки, які вони випльовують, позначаються оноματοпоетизмом *klipokleini*. На відміну від горобців, які зухвало знущуються з господарки, «потерпілі» - прізвисько жінки *Bulowatzki (bullern)*, а чоловіка *Wirowenski (wie-wo, wehe-wenn)* - зображені скоріш масивними та незграбними, їх лайки не несуть ніякою прямої загрози для нахабних птахів. Кореневий приголосний -г, який присутній в структурі назв персонажів та лайливих словах - *Tiroteufelsbratzi (Tier, Teufelsbraten)*, *"Fladarupfki" (flattern, fleddern, rupfen)*, *Halsumdrahtski (Halsumdrehen)*, передає негативну емоційність.

Вірш Е. Рехліна "Die musikalischen Pinguine" побудовано у карнавальному дусі. Від початку і до кінця він наповнений музикальними звуками, які продукують Пінгвін та його сестра, граючи у міському оркестрі на піаніно, барабані та литаврах: «*Ping, ping, ping ... Ping, pong! Pang, pang*». Майстерна гра автора голосними *i, u*, які ми зустрічаємо у ключовому слові *Pinguin*, збагачується надалі звуками *a, o*, через модифікації та збільшення його структури: *Pingpong-uin, Pingpong-Panguin*.

Регулярні репетиції героїв вірша створюють багато шуму. Через зображення постійно зростаючого гуркоту автор відтворює абсурдну ситуацію: якщо раніше Пінгвіну про візит можливо було повідомити дверним дзвіночком, то тепер тільки пострілами, які перевершують музикальні звуки та привертають увагу музикантів: *Und jetzt steht an der Wohnungstür:/ „Wir sind zwei Musiküsse / Und heißen Ping-Pong-Panguin./ Wir öffnen nur auf Schüsse“*. Ніхто з читачів навіть не замислюється про фатальні наслідки такого візиту для господаря квартири, адже по-перше, йдеться не обов'язково про людину (пінгвін - це тварина), а по-друге у вірші обіграється музикальний, сповнений фантазії жарт. Карнавальний ефект полягає саме у блазеньському сприйнятті смерті.

Карнавальне порушення бінарних опозицій- один із базових принципів карнавалу - можна спостерігати у вірші Джеймса Крюса "Am siebzenten Oktebruar". У його назві бачимо навмисно зроблені автором помилки у написанні дати: *siebzenten* замість *siebzehnten* і *Oktebruar* замість *Oktober*. Ці елементи від початку налаштовують читача на сприйняття сповненого фантастичними елементами вірша, у якому зображенні абсурдні події. Тут завдяки численним оксюморонам та словосполученням з оказіональними синтагматичними зв'язками відбувається порушення онтологічних та причинно-наслідкових норм: *Man schmaust als Feiertagsgericht / Die leckren Hundeeier,/ Auf Eis gekocht bei Mondelicht/ Und abgekühlt im Feuer. Am siebzenten Oktebruar / Wenn uns die Katzen grüssen, Trägt man Sandalien auf dem Haar/ Und Hüte an den Füßen*.

У цей загадковий день можна зустріти в обідній час пісочного чоловічка (...*Und oft kann man zur Mittagszeit dem Sandman schon begegnen*), хоча за повір'ям він з'являється тільки вночі; можна скуштувати солоне вино та солодку цеглину (... *Trinkt man gesalzne Weine und dazu futtert man ein Paar / Gesüßte Ziegelsteine*). Тварини набувають людських образів, звичок: риби співають та складають вірші (*Die Fischein Aquarien / Erzählen sich Geschichten, / Sie singen lange Arien/ und fang an zu dichten*), а кішки йдуть по магазинах і купують новенькі хвости (*Die Katzendamen in der Stadt, / Die kaufen neue Schwänzchen*). Використання гіперболи робить художній світ вірша ще абсурднішим: *Auf Dächern treiben Schlittschuhsport / Die Alten und die Kinder./ Und jede Stadt und jeder Ort / Stehtkopf – mehr oder minder*.

Проведене дослідження дозволяє дійти **висновку**, що естетичну та лінгвальну основу дитячої поезії складають елементи карнавалу, характерні для її фольклорних та авторських різновидів. Такими елементами є алогічність, яка подекуди переходить в абсурдність поетичного мовлення, фонетико-орфографічні каламбури, пейоративна лексика, а також лексика на позначення геніталій та пов'язаних з ними фізіологічних процесів.

Презентована стаття не претендує на повноту вивчення феномену карнавального дискурсу. Проте вона може слугувати відправною точкою у дослідженні цього явища не тільки на матеріалі німецькомовної дитячої поезії, але й у всій німецькомовній

карнавалістиці. Результати проведеного аналізу вказують на **перспективи** вивчення карнавального мовлення дітей з урахуванням естетики карнавалу, обумовленої історичними та соціокультурними факторами розвитку всього суспільства.

Література

- Бахтин М. Творчество Франсуа Рабле и народная культура Средневековья и Ренессанса. *Собрание сочинений в 7-ми томах*. Т. 4 (2). М.: «Языки славянских культур», 2010. С. 7-516
- Борев Ю. Б. Комическое, или О том, как смех казнит несовершенство мира, очищает и обновляет человека и утверждает радость бытия. М. : Искусство, 1970. 275 с.
- Дусина Н. В. Карнавальный дискурс в новелле Э. Т. А. Гофмана "Принцесса Брамбилла". *Филологические науки. Вопросы теории и практики*. Тамбов : Грамота, 2014. № 10 (40). Ч. 1. С. 57-59.
- Кристева Ю. Бахтин, слово, диалог, роман. *Вестник Московск. ун-та*. Сер.9. Филология. 1995. №1. С. 97-124.
- Манн Ю.В. Карнавал и его окрестности. *Вопросы литературы*. 1995. №1. С. 154-182.
- Пожидаева В. Г. Мифопоэзис художественного дискурса Ф. Дюрренматта : дисс. на на соискание учен. степени канд. филол. наук : 10.01.03 - Литература народов стран зарубежья. Екатеринбург: 2007. 166 с.
- Пропп В. Я. Проблемы комизма и смеха. М. : Алетейя, 1997. 284 с.
- <http://www.kleinkind-online.de/seiten/deckblaetter/reime.htm>
- <https://wortwuchs.net/kinderreime/>

(Матеріал надійшов до редакції 17.10.18. Прийнято до друку 1.11.18)

УДК: 811.133.1:81'373

DOI: <https://doi.org/10.26661/2414-1135/2018-74-05>

ВОЛГІНА О. О.

(Запорізький національний університет)

РОЗВИТОК ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ ЕВОЛЮЦІЇ КОНЦЕПТУАЛЬНОЇ КАРТИНИ СВІТУ ФРАНЦУЗЬКОГО ЕТНОСУ

Стаття присвячена висвітленню когнітивних засад формування та розвитку лексико-стилістичної системи французької мови. Простежено зміни в семантичній структурі та функціонуванні стилістично маркованих слів. Виявлено когнітивні механізми і закономірності розвитку лексико-стилістичної системи у зв'язку з концептуалізацією світу носіями французької мови.

Ключові слова: стилістичний маркер, стилістичний субконцепт, когнітивна стилістика, концептуалізація, концептуальна картина світу, етнос.

Volgina O. O. Development of lexical and stylistic system of French language as the reflect of the evolution of the conceptual picture of the world of French ethnos. The article is devoted to revealing the cognitive bases of the forming and development of the lexical and stylistic system of modern French which is viewed from the cognitive lexicographical perspective. The main concept of the given theses is that the lexical and stylistic system of the language is a cognitive means of recording, storing, applying the knowledge and its evolution can reflect the evolution of the conceptual picture of the world of ethnos. The stylistic meaning of the linguistic sign represents a stylistic subconcept – the expressive and evaluative quantum of knowledge about the concept, which is based on the associative and figurative perception of the surrounding reality. The stylistic stratification of the verbal part of the basic concepts of modern French such as «*homme*» and «*femme*» are analyzed (1968-2016). It is proved that the general regularity of the development of the stylistic system of modern French is the tendency of weakening of its stylistic potential at the expense of the expansion of the spheres of functioning of its elements, reflected in the lexicographical sources, which is manifested in the democratization of the language, its familiarization and vulgarization.

Keywords: stylistic mark, stylistic subconcept, cognitive stylistics, conceptualization, conceptual picture of the world, ethnos.

Останнім часом увагу науковців привертають нові галузі лінгвістичних досліджень – когнітивна лексикографія [Бабенко 2011, с. 5] та когнітивна стилістика [Болотнова 2012, с. 5]; [Джусупов 2011, с. 67]; [Маслова 2015, с. 135]; [Орлова 2009, с. 35], становлення яких відбувається під впливом когнітивної парадигми.

Звідси, **актуальним** виявляється дослідження когнітивної природи стилістично маркованих вербальних знаків, що становлять собою різноаспектні сутності, містять сукупність знань та уявлень про світ носіїв мови і, водночас, відображають еволюцію концептуальної картини світу французького етносу.